Islamic Maaref University

Scientific Journal
Commentary Studies

Vol. 15, Winter 2025, No. 60

The Comparative Examination of the Criteria of Indexing in ISC and Scopus (Case Studies: Promoting the Pamphlets of the Field of Quran and Hadith Sciences)

Reza Karimi [1] \ Narjes Vara[2] \ Fateme Moradi [3]

1. Associate Professor, Information Science and epistemology Department, Qom University, Qom, Iran(Responsible Author).
karimi@qom.ac.ir
2. Assistant Professor, Resource Development and Evaluation Department, Citation and Monitoring Institute of Science and technology of Islamic World (ISC), Shiraz, Iran.
vara@ricest.ac.ir
3. Master's degree, Information Science and Epistemology, Graduate of Qom University, Qom, Iran.
r.f.moradi1373@gmail.com

Abstract Info

Article Type:
Research Article

Date of receive:
2024/2/13
Date of revision:
2025/1/21
Date of acceptance:
2025/1/25

Abstract

Indexing a publication in the reputable citation and information databases is a reflection of the quality of that publication and leads to gaining the credibility, international visibility, multinational distribution of readers, and ultimately the effectiveness of the articles. Therefore, the goal of this research, is the comparative evaluation of the websites of 30 journals in the Quran and Hadith science subgroup, accredited by the Ministry of Science, Research and Technology, with the criteria for indexing publications in the ISC and Scopus citation databases. This research, has been made by scientometric and evaluative method. The information has been collected by using checklist tool and have been examined in three categories: basic criteria, policy, and access. The results, even, are the introducers of the state of each publication, lead to the identification of the strengths and weaknesses and provide appropriate planning tools to facilitate the indexing process in reputable databases.

Keywords Evaluation of publications, Quran and Hadith Sciences, Indexing, Scopus, ISC.

Cite this article: Karimi, Reza, Narjes Vara & Mayam Moradi (2025). The Comparative Examination of the Criteria of Indexing in ISC and Scopus (Case Studies: Promoting the Pamphlets of the Field of Quran and Hadith Sciences). *Scientific Journal Commentary Studies*. 60 (4). 209-230. DOI: 10.22034/15.60.201

DOI: https://doi.org/10.22034/15.60.201

Publisher: Islamic Maaref University, Qom, Iran.

Introduction

Indexing a publication in the reputable citation databases, is a reflection of the quality of that publication and leads to gaining the credibility, visibility, international accessibility, and creating the desired conditions for the databases, which are examined and evaluated based on the publication's website. Despite the importance of this, a few numbers of the country's scientific publications, especially in the field of social sciences and humanities, are indexed in reputable citation databases. It could be known that, this matter was, because of the level of knowledge of publication trustees in the context of evaluation standards of databases. Meanwhile, the field of Quran and Hadith Sciences, is one of the fields that universally, produces a high level of scientific articles and being indexed in international scope, could help to the scientific progress of the country. therefore, this research, aims to determine that, to what extent, the indicators needed to be indexed in the citation databases, has been observed in the website of the reputable publications of subcategory of Quran and Hadith sciences?

Methodology

The research has been done from evaluative kind and by scincemetric method. The research community, includes 30 titles of journals accelerated by the Ministry of Sciences, Researches and Technology that till the year 2021, have been categorized in thematic subcategory of Quran and Hadith and have been not indexed in the ISC and Scopus citation. indexes. The information, has been collected by using the checklist tool and has been examined based on the evaluative indicators of two databases of ISC and Scopus. In this way that, by direct referring to the website of each one of the statistical population journals, being or lack of being of favored standards has been examined.

Discussion

The examination of the journals of the field of Quran and Hadith sciences, by the evaluative standards and citation databases indexing of ISC and Scopus, showed that, all of the journals of this field except two journals, in the database of ISC have been indexed. Two journals of "Safinah" and historical studies of Quran and Hadith" as well, by the lack of allocating more than 25% of official affiliation of the articles to the publisher, and the lack of allocating more than 10% of the articles to the editorial board members, responsible manager, editor, these mentioned journals, have the conditions of being accepted in ISC indexing. About the least standards of being accepted for indexing in the Scopus citation database, all of the journals, 100%, have been observed the 5 criteria of: being innovated in context, the explanation related to the publication ethics, having the process of judgement, the unique title and having "SHAPA". 6 Journals of "the educational teachings in the Quran and Hadith, Literary-Quranic researches, Linguistic researches of Quran, Quran and Hadith researches, understanding Hadith studies and Quran reading studies" have been not register the criterion of the community of addressees and this matter, leads to the lack of gaining the necessity conditions for being indexed in Scopus database. As well the criterion of "unique title", is in the favorite state. The journals, in the guideline criteria for the Scopus database, 100% have been observed two standards of "observing the standard format in the articles and the related thematic goals and domains". 26 cases of journals, observed the geographical distribution which reaches to 86/6 %. 4 journals "Safineh, culture and civilization, historical studies

of Quran and Hadith, and Quran and Islamic culture studies, should pay attention more to the geographical distribution, for gaining the necessity conditions for being indexed in Scopus database. As a whole, the journals, are in appropriate situation regarding to observe the guideline criterion. The examination of access criteria for Scopus database, showed that, the journals, 100%, have been observed 3 criteria "online accessibility to the complete text of the articles, online accessibility and existence of numbers archive". But, they are not in appropriate state in presenting the summary, bibliography information and the sources in English language.

Conclusion

The conclusion, even that, are introducers of the state of each journal, have been led to recognizing the strengths and weaknesses and the appropriate tool for planning to make publication indexing process in the reputable citation databases facilitated. The most of the examined journals in the research, could gain the situations by little reformations. At the same time, these be recommended: lack of presenting the writers assembly members of the journal in the judges group; defining the policy of the publishing's right and ethic; mentioning the model of transaction or income sources; publishing the articles from international writers; presenting the information relate to the ownership and managing the journal; declaring the policy and plans of the journal for electronical supporting and maintaining the access to the context archive of journal.

Sources

- Aajili, Fatemah and Simin Haji Ahmadi and Mahdi Mohammadi (2017). Barresie Wizhegihaye Zaheri, Sakhtari wa Mohtawaeie Websithaye Nashriate 'Elmi-Pazhuheshie Iran (The Examination of the Apparent, Structural and contextual Qualities of Websites of Scientific-Studious Journals of Iran. ***information research and public libraries. 23*** (2). 265-280. Dor: 20.1001.1.26455730.1396.23.2.7.7 (In Persian)
- Aayein Name Nashriate 'Elmi (2019); https://repository.msrt.ir/Core/file/2019/6/11/3768abd1-0ed7-455e-9db1-b58872499021.pdf
- Abde-Khoda, Hiva and Alireza Nowruzi (2010). Mizane -Khod Esnadie Majalate 'eElmi- Pazhuheshie Englisi Zabane Iranie Howzeye Pezeshkie Namaye Shodeh dar Namayeh Nameh Estenadie Scopus (The Quantity of Self-Documenting of Iranian English Scientific-Research Magazines of the Medical Field indexed in Scopus Citation Index Place). ***Managing the Health Information. 8.*** (3). 639-648. (In Persian)
- Abdkhoda, H. and Nowrozi, A. (2019). Self-referencing scale of Iranian medical English scientific journals indexed in Scopus reference index. ***Health Information Management. 8*** (5). 639-648 [In Persian].
- Ahmadi, Milad and Hashem 'Atapur and Akbar Majidi (2023). Barresie Mizane Aamadegie Nashriate 'Elmi-Pazhuheshie Englisi (The Examination of the level of Readiness of English Academic Research Publication). ***Journal of Scholarly studies. 2*** (1). 1-20. (In Persian)
- Ahmadi, Milad and Hashem 'Atapur and Akbar Majidi (2023). Zabane Fanni wa Mohandesi baraye Namaye Shodan dar Paygahhaye Estenadie Mo'tabare Banalmelali (Technical and engineering Language for being indexed in the international reputable citation databases). ***Journal of Scholarly studies. 2*** (1). 1-20.

DOI:10.22034/jkrs.2023.55126.1023 (In Persian)
- Ahmadi, Milad and Hashem Attapour and Akbar Majidi, (2023). Examining the level of preparation of English scientific-research publications Technical and engineering language to be indexed in valid international reference databases. ***Journal of Academic Studies***. ***3*** (2). 1-20. :DOI:10.22034/jkrs.2023.55126.1023. URL: https://jkrs.tabrizu.ac.ir/article_16393.html [In Persian].
- Ahmadi, Milad; Attapour, Hashem; Majidi, Akbar (2023). Examining the level of preparation of English scientific-research publications Technical and engineering language to be indexed in valid international reference databases. ***Journal of Academic Studies***. ***3*** (2). 1-20. :DOI:10.22034/jkrs.2023.55126.1023. URL: https://jkrs.tabrizu.ac.ir/article_16393.html [In Persian].
- Ajili, F., Hajiahmadi, S,.Mohammadi, M. (2017) Websites of Iranian Scientific Journals: Investigating the Structural Content and Visual Features in Websites. ***Research on Information Science and Public Libraries***. 23 (2). 265-280
- Bagherian, Najmeh (2017). Evaluation of the websites of scientific publications in the field of philosophy based on indexing indexes of international databases and citations. ***Theological Philosophical Research. 20*** (1). 196-215 [In Persian].
- Baqerian, Najmeh (2018). Arzyabie Websayte Nashriate 'Elmie Hawzeye Falsafeh bar Asase Shakheshaye Namayesazie Paygahhaye Ettela'aati wa Estenadie Banalmelali (The Evaluation of Websites of the scientific Journals of realm of Philosophy according to indicators of indexing in the international information and citation databases). ***philosophical-theoretical researches. 2*** (1). 1-20. DOI: 10.22091/PFK.2018.3055.1862 (In Persian)
- Duncombe, D. (2015). How to add local journals to international databases. ***The 2nd Asian Science Editors Conference& Workshop***. August, 2015. Hanoi, Vietnam.
- Erfan Manesh, Muhammad Amin and Fereshte Nowjawan (2016). 'Amalkarde Majalate 'Olum Pezeshkie Irane Namaye Shodeh dar Paygahe Gozareshe Estenadie Nashryat (the Function of Medical Sciences Magazines of Iran indexed in the Declaration Citation Journals Database). ***Health Management. 19*** (1): 68-80. (In Persian)
- ErfanManesh, M.A; Nojavan, F. (2015). ***Performance of Iran's Medical Sciences Journals Indexed in Journals Citation Report Database***. ***19*** (63), 68-80 [In Persian].
- Gazni, A. (2022). Feasibility of improving the status of Persian language as a language of science at the international level, phase II (Part I): comparative comparison of Chinese, Spanish, German, Russian, Persian, Turkish and Arabic language scientific journals based on Scopus database, a research project, ***regional science and technology information center*** [In Persian].
- Gazni, Ali (2021). ***Emkan Sanjie Erteqae Jaygahe zabane Farsi be 'Onwane Zabane 'Elm dar Sathe Banolmelali Faze do (Bakhshe awwal): Moqayese Tatbiqie Majalate 'Elmie Chini, Espaniaei, Aalmani, Rusi, Farsi, Torki wa Arabi Zaban Mobtani bar Paygahe Scopus (Feasibility study of improving the status of Persian language, as the language of science at the international level, phase two; (First part: Comparative comparison of Chinese, Spanish, German, Russian,***

Persian, Turkish and Arabic language scientific journals based on the Scopus database). a research project, Regional Sciences and Technology Information Center. (In Persian)

- Ghazi Mirsaid, S.J.; Azadeh, F.; Gharib, M. and Nabiullahi, A. (2015). Investigation of the status of the indexing of the approved Latin journals of medical sciences of the country in the international authoritative indexes, ***Pyavard Salamat***, ***11*** (1), 67-57 [In Persian].
- Giri R, Chand P, Sen B K (2012). Indian S&T journals in international indexing and abstracting databases: A study. ***Annals of Library and Information Studies***. ***59***, 247-279.
- Jalalzadeh, S. (2013). the criteria for selection of magazines and the benefits of indexing in Scopus and Scopus, ***health image***, 4 (3), 50 - 57 [In Persian].
- Jalalzadeh, Sara (2013). Me'yarhaye Entekhabe Majalat wa Mazayaye Namaye Sazi dar Imbis wa Escopus (The Criteria of choosing the Magazines and the favors of indexing in Embase and Scopus). ***Picture of Health. 4*** (3). 50-57. (In Persian)
- Karimi, Reza and Zahra Sadrabadi (2021). Motale'e 'Elmsanjie Faslname 'Olume Hadith (Scientometric Study of Hadth Sciences Quarter). ***Hadith Sciences. 26*** (2). 186-208. (In Persian)
- Khaseh, Aliakbar and Sa'eid Sadeqi and Ebrahim 'Ezzati and Sa'eid Ghaffari (2016). Barresie Jaygahe Motale'ate Qorani dar Tawlide 'Elme Jahani baa Estefadeh az Fonune 'Elm-Sanji (the examination of the state of Quranic Studies in producing the international science by using the scinentmetric techniques). ***Quranic Studies. 7*** (4). 47-69. (In Persian)
- Kim, K. H. (2016). Suggestion to include "journal of exercise rehabilitation" in Scopus. ***Journal of exercise rehabilitation***, ***12*** (3), 133. Doi: 10.12965/ jer.1632658.329.
- Mohammad Ismail, S.; Riahi, A. and Sohabtiha, F. (2013). Quantitative and qualitative evaluation of Iranian journals in the Scopus reference database during 2000-2012, ***Caspian Science***, ***1***(1), 33-39 [In Persian].
- Muhammad Esma'eil, Seddiqe and 'Aaref Riahi and Fariba Sohbatiha (2014). Arzyabie Kammi wa Keyfie Majallate Iran dar Paygahe Estenadie Scopuus teye Salhaye 2000-2012 (Quantitative and Qualitative evaluation of Iranian journals in the Scopus criterian database during the years 2000-2012). ***'Olum Hadith (Sciences of Hadith); 26*** (2). 186-208. (In Persian)
- Norouzi Chakli, A.R. and Samadi, L. (2018). Comparative evaluation of journal evaluation criteria in the journal citation report database of the regional center for the information of technological sciences and the scientific information database of academic jihad, ***Library and Information***, ***13*** (2), 31-57 [In Persian].
- Norouzi, A,. Peacemaker, N. (2015). Profile of Tehran University's English-language journals based on indexing criteria of international citation databases. ***Library and Information Science***, ***19*** (2): 44-78 [In Persian].
- Nowruzi Chakli, 'Abdorreza and Laleh Samadi (2010). Arzyabie Tatbiqie Me'yarhaye Arzyabie Majallehha dar Paygahe Gozareshe Esnadie Majallehhaye Markaze Mantaqehie Ettela'resanie 'Olum wa Fannavari wa Paygahe Ettela'aate

‘Elmie Jahade Daneshgahi (The Comparative Evaluation of the Magazines Evaluation Criteria in the Magazines Citation Report Database of Regional Center for Sciences and Technology Information and the Sientific Information Database of the Academic Jihad). ***Kitabdary wa Ettela’resani (Librarianship and Information).*** 13 (2). 31-57. (In Persian)

- Nowruzi, Alireza and Nilufar Solhju (2016). Nimrokhe Majallehhaye Englisi Zabane Daneshgahe Tehran bar Asase Me’yarhaye Namaye Sazie Paygahhaye Estenadie Baynolmelaly (Profile of English-Language Journals of the University of Tehran based on the indexing criteria of international criterion databases). ***‘Elm Sanji Kaspean (Caspian Scientometry). 1*** (1). 33-39. (In Persian)
- Qadhi Mir Sa’eid, Sayyed Javad and Fereydun Zadeh and Mitra Qarib and ‘Abdol-Ahad Nabollahi (2017). Barresie Wadh’eiate Namaye Shodane Majalate Latine Mosawwabe ‘Olume Pezeshkie Keshvar dar Namaye namehaye Mo’tabare Jahani (The Examination of the state of being indexed in the Latin Magazines accepted by Medical Sciences of the Country in the International Reputable Index Written). ***Payawade Salamat.*** 11 (1). 57-67. (In Persian)
- Qadhizadeh, Hamid and Faramarz Sohayli and Aliakbar Khaseh (2018). Tarsime Sakhtare Danesh dar Pazhuheshhaye ‘Olume Qoran wa Hadithe Iran baa Estefadeh az Tahlile Ham-Wazhegani (The Depiction of the Structure of the Science in the Quran and Hadith Sciences Researches of Iran by using the Mutual Word Analysis). ***Pazhuheshname ‘Elmsanji. 4*** (3). 101-122. (In Persian)
- Salehi, K. and Rahimi, H. (2006). Explaining the evaluation process of journals in the Institute of Scientific Information (ISI), ***Book Quarterly***, (66): 141-160 [In Persian].
- Salehi, Keyvan and Husain Rahimi (2006); Tabyine Farayande Arzyabie Majalat dar Moassese Ettela’ate ‘Elmi “I.S.I” (The Explanation of the Magazines Evaluation Process in Scientific Information Institute “ISI”). ***Book. 17*** (2) 141-160. (In Persian)
- Samadi, L. and Mohammad Ismail, S. (2009). Investigation of the evaluation criteria of journals in reference reports of Persian publications in the Islamic countries science reference database of the regional science and technology information center. ***information research and public libraries***. ***15*** (1). 129-147. Doi: 20.1001.1.26455730.1388.15.1.6.8 [In Persian].
- Sedghi, SH. and Ghafari Hashjin, S. (2016). Investigation of the citation rate of Iranian medical journals in the English language with citation criteria in Web of Science. PubMed and Scopus databases. ***PIA Word of Health***, ***11*** (4), 371-379 [In Persian].
- Sedqi, Shahram and Somayyah Ghaffari Hashjin (2017). Barresie Mizane Entebaqe Nahveye Estenaddehie Majalate Englisi Zabane Howze Pezeshkie Irani baa Me’yarhaye Estenaddehie dar Paygahhaye Web owsaens, pab mod wa Scopus (The Examination of Level of quality of Documenting in the Web of Science, PubMed and Scopus). ***Peyawade Salamat. 11*** (3). 371-379. (In Persian)
- Sharafi, Ali and ‘Esmat Momeni and Rahman Ebrahimi (2020). Tahlile ‘Em-Sanjie Towlidate ‘Elmie dar Howze Qoran Karim (The Scientometric Analysis of the Scientific Productions in the Field of Noble Quran). ***Interdisciplinary researches of***

Noble Quran; 11 (3). 63-80. (In Persian)
- Shin, E., Choi, H., & Seo, T. (2015). Internationalization of Domestic Journals for Enhancing the Global Influence: An Analysis on Korean Science Journals. ***Journal of the Korean Society for Library and Information Science***. ***49*** (4). 159-177.
- Siami, Z., Mohammadi, M. (2023). Evaluation of the website of scientific publications in the field of educational sciences based on indexing indexes of international databases and citations. ***Research in teaching methods***. ***1*** (1). 80-100 DOI: 10.22091/JRIM.2023.9404.1025 [In Persian].
- Siami, Zaynab and Mahdi Muhammadi (2023). Arzyabie Websayte Nashryate 'Elmie Howzeh 'Olume Tarbiati bar Asase Shakheshaye Namaysazie Paygahhaye Ettela'ati wa Estenadie Bainal-Melali (The Evaluation of the Website of Scientific Journals in the Educational Sciences Field based on the indexing Indicators for International Information and citation Databases). The Research in the Education Methods. 1 (1): 79-100. (In Persian)
- ***Siasathaye Calane 'Elm wa Fannawari (The Science and technology Macro-Policies)*** (2014). https://farsi.khamenei.ir/news-content?=27599
- Solhjoo, N. and Nowrozi, A. (2015). ***Obstacles to Indexing of Tehran University's English Journals in Web-Of-Science and Scopus, Collection of Articles of the Conference of Scientific Publications of the Country***. Tehran: Kitabdar Publishing, p. 1 85-200 [In Persian].
- Solju, Nilufar and Alireza Nowruzi (2016). ***mawane'e NamayesazyeMajallehaye Englisi Zabane Daneshgahe Tehran dar Web ov Sayenc wa Scopus (The Obstacles of indexing the English Magazines of the Iranian Medical field by the Documental Standards in the Web of Science, PubMed and Scopus databases).*** The Articles Collection of Scientific Journals Conference of the Country. Tehran: Kitabdar Publication. (In Persian)
- Taufiqurrochman, R., & Nur Suci, D. (2016). Internationalization of academic journal in UIN Maulana Malik Ibrahim Malang: Accessibility, credibility, prestige.) ***Research Report*** (Retrieved from URL: http://repository.uin-malang.ac.id/۷۰۰/
- Testa, J. (2009). The Thomson Reuters journal selection process. ***Transnational Corporations Review. 1***(4). 59-66.
- URL: http://publij.ir/article-1-1642-fa.html [In Persian].
- Winarko, B., Abrizah, A., & Tahira, M. (2016). An assessment of quality, trustworthiness and usability of Indonesian agricultural science journals: stated preference versus revealed preference study. ***Scientometrics***. ***952*** (9), 921-356.

مجلة دراسات تفسيرية

جامعة المعارف الإسلامية

السنة ١٥ / شتاء ١٤٤٦ / العدد ٦٠

دراسة مقارنة لمعايير الفهرسة فى قواعد بيانات ISC و Scopus (دراسة حالة: تطوير المجلات فى مجال علوم القرآن والحديث)

رضا كريمي [١] / نرجس ورع [٢] / فاطمه مرادي [٣]

١. أستاذ مشارك في قسم علم المعلومات والعلوم المعرفية، جامعة قم، قم، ايران (الكاتب المسؤول).
karimi@qom.ac.ir

٢. أستاذة مساعدة في قسم تطوير وتقييم المصادر، مؤسسة التوثيق ورصد العلوم والتكنولوجيا لعالم الإسلام (ISC)، شيراز، ايران.
vara@ricest.ac.ir

٣. ماجستير في علم المعلومات ونظرية المعرفة، خريجة جامعة قم، قم، ايران.
r.f.moradi1373@gmail.com

معلومات المادة

نوع المقال: بحث

تاريخ الإستلام: ١٤٤٥/٨/٣

تاريخ المراجعه: ١٤٤٦/٧/٢٠

تاريخ القبول: ١٤٤٦/٧/٢٤

ملخّص البحث

الفهرسة لمجلة في قواعد البيانات الاستنادية والمعلوماتية المرموقة تعكس جودة تلك المجلة، وتؤدي إلى اكتسابها للاعتراف، والرؤية الدولية، وتوزيع القراء عبر عدة دول، وفي النهاية زيادة تأثير المقالات. بناءً عليه، يهدف هذا البحث إلى التقييم المقارن لمواقع ٣٠ مجلة تابعة لقسم علوم القرآن والحديث، والمعترف بها من وزارة العلوم والبحوث والتكنولوجيا، مع معايير فهرسة المجلات في قواعد البيانات الاستنادية ISC و Scopus. تم إجراء البحث باستخدام منهج علم القياس النوعي التقييمي. وتم جمع البيانات بواسطة أداة قائمة مراجعة، وتمت مراجعتها ضمن ثلاث فئات: المعايير الأساسية، السياسة، و الوصول قيد الدراسة. تشير النتائج إلى موقع كل مجلة، وتساعد على التعرف على نقاط القوة والضعف، كما توفر أداة مناسبة للتخطيط من أجل تسهيل عملية الفهرسة في قواعد البيانات المرموقة.

الألفاظ المفتاحية تقييم المجلات، علوم القرآن والحديث، الفهرسة، Scopus، ISC.

الاقتباس: كريمي، رضا، نرجس ورع و مريم مرادي (١٤٤٦). دراسة مقارنة لمعايير الفهرسة في قواعد بيانات ISC و Scopus (دراسة حالة: تطوير المجلات في مجال علوم القرآن والحديث). *مجلة دراسات تفسيرية*. ١٥ (٤). ٢٣٠ ـ ٢٠٩. DOI: 10.22034/15.60.201

رمز DOI: https://doi.org/10.22034/15.60.201

الناشر: جامعة المعارف الإسلامية، قم، ايران.

نشریه علمی مطالعات تفسیری

سال ۱۵، زمستان ۱۴۰۳، شماره ۶۰

بررسی تطبیقی معیارهای نمایه‌سازی در ای. اس. سی و اسکوپوس (مطالعات موردی: ارتقاء نشریات حوزه علوم قرآن و حدیث)

رضا کریمی [۱] / نرجس ورع [۲] / فاطمه مرادی [۳]

۱. دانشیار،گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه قم، قم، ایران (نویسنده مسئول).
karimi@qom.ac.ir

۲. استادیار، گروه توسعه و ارزیابی منابع، مؤسسه استنادی و پایش علم و فناوری جهان اسلام (ISC)، شیراز، ایران.
vara@ricest.ac.ir

۳. کارشناسی ارشد، علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانش آموخته دانشگاه قم، قم، ایران.
r.f.moradi1373@gmail.com

اطلاعات مقاله

نوع مقاله: پژوهشی

(۲۰۹ ـ ۲۳۰)

تاریخ دریافت:
۱۴۰۲/۱۱/۲۴

تاریخ بازنگری:
۱۴۰۳/۱۱/۲

تاریخ پذیرش:
۱۴۰۳/۱۱/۶

چکیده

نمایه‌سازی یک نشریه در پایگاه‌های معتبر استنادی و اطلاعاتی بازتابی از کیفیت آن نشریه است و منجر به کسب اعتبار، رؤیت‌پذیری بین‌المللی، توزیع چندملیتی خوانندگان و در نهایت اثربخشی مقالات می‌گردد. از این‌رو هدف پژوهش حاضر ارزیابی تطبیقی وبگاه ۳۰ نشریه زیرگروه علوم قرآن و حدیث، دارای اعتبار از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با معیارهای نمایه‌سازی نشریات در پایگاه‌های استنادی آی. اس. سی و اسکوپوس است. پژوهش حاضر به روش علم‌سنجی و از نوع ارزیابانه انجام شده است. داده‌ها با استفاده از ابزار سیاهه وارسی گردآوری و در سه دسته معیارهای پایه، خط مشی و دسترسی مورد بررسی قرار گرفته است. نتایج ضمن اینکه معرف جایگاه هر نشریه است؛ منجر به شناخت نقاط قوت و ضعف شده و ابزار مناسب برنامه‌ریزی، به منظور تسهیل در فرآیند نمایه‌سازی در پایگاه‌های معتبر را فراهم می‌آورد.

واژگان کلیدی: ارزیابی نشریات، علوم قرآن و حدیث، نمایه‌سازی، اسکوپوس، آی.اس.سی.

استناد: کریمی، رضا، نرجس ورع و مریم مرادی (۱۴۰۳). بررسی تطبیقی معیارهای نمایه‌سازی در ای.اس.سی و اسکوپوس (مطالعات موردی: ارتقاء نشریات حوزه علوم قرآن و حدیث). *مطالعات تفسیری*. ۱۵ (۴). ۲۰۹ ـ ۲۳۰. DOI: 10.22034/15.60.201

کد DOI: https://doi.org/10.22034/15.60.201

ناشر: دانشگاه معارف اسلامی، قم، ایران.

۱. مقدمه و بیان مسئله

نشریات علمی مهم‌ترین ابزار اشاعه یافته‌های تحقیقاتی محسوب می‌شوند و نیاز است به‌صورت مستمر مورد بررسی و ارزیابی قرار گیرند. وقتی نشریات بر اساس قواعد مشخص و در قالب مقاله‌های علمی، یافته‌ها را چاپ و در پایگاه‌های معتبر بین‌المللی نمایه می‌کنند، در واقع از مرزهای جغرافیایی فراتر رفته و مسیر پیشرفت و ترقی را هموارتر می‌نمایند. نمایه‌سازی یک نشریه در پایگاه‌های معتبر استنادی و اطلاعاتی بازتابی از کیفیت آن نشریه و از جهت کسب اعتبار، رؤیت‌پذیری و دسترسی بین‌المللی، توزیع چندملیتی خوانندگان و در نهایت تأثیرگذاری مقالات حائز اهمیت است. در اسناد بالادستی و نقشه جامع علمی کشور نیز از تعداد نشریات بین‌المللی به‌عنوان یکی از شاخص‌های مهم نام برده شده و بر اساس مصوبات کمیسیون نشریات علمی، یکی از شاخص‌های ارزیابی و رتبه‌بندی نشریات، نمایه شدن در پایگاه‌های اطلاعاتی و استنادی معتبر است.[۱] همچنین ترویج زبان فارسی به‌عنوان زبان علم بین‌المللی و تحول و ارتقاء علوم انسانی به‌ویژه تعمیق شناخت معارف دینی و مبانی انقلاب اسلامی با تقویت جایگاه و منزلت این علوم یکی از اهداف کشور و مرجعیت علمی در جهان و از سیاست‌های کلان علم و فناوری ابلاغی توسط مقام معظم رهبری می‌باشد؛[۲] اما علی‌رغم این مهم، شمار اندکی از نشریات علمی کشور به‌خصوصً در حوزه علوم اجتماعی و انسانی در پایگاه‌های معتبر استنادی بین‌المللی نمایه شده‌اند. شاید بتوان این امر را ناشی از سطح آگاهی متولیان نشریات در زمینه شاخص‌های ارزیابی پایگاه‌ها و رعایت نکردن کامل استانداردهای لازم دانست.

از آنجا که فرآیند نمایه شدن معمولاً زمانبر بوده و حداقل بین شش ماه تا یک سال به طول می‌انجامد؛ ضروری است که نشریات با بالاترین سطح آمادگی جهت نمایه شدن در پایگاه‌ها اقدام نمایند؛ اما همانطور که اشاره شد نمایه شدن نشریات در این پایگاه‌ها مستلزم استانداردسازی و ایجاد شرایط مورد نظر پایگاه‌هاست که بر اساس وبگاه نشریات، مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌گیرد؛ به‌عبارتی در گذر از دنیای فیزیکی به دنیای مجازی، نشریات تحت تأثیر فناوری‌های نوین قرار گرفته و با بهره‌گیری از این فناوری‌ها در راستای تسهیل و تسریع ارائه خدماتشان گام برمی‌دارند؛ از این‌رو سیر تکاملی حضورشان در وب رو به افزایش بوده و کمیت و کیفیت نشریه‌های علمی در سطح وب نشانگر رشد دانش در سطح ملی و بین‌المللی است و کمک مؤثری در ارزیابی سهم هر یک از گروه‌های علمی در خلق دانش محسوب می‌شود.[۳]

---

۱. ***سند نقشه جامع علمی کشور***، ۱۳۸۹؛ ***آیین‌نامه نشریات علمی***، ۱۳۹۸.

۲. ***سیاست‌های کلان علم و فناوری***، ۱۳۹۳.

۳. آجیلی، فاطمه و دیگران، «بررسی ویژگی‌های ظاهری، ساختاری و محتوایی وب‌سایت‌های نشریات علمی ـ پژوهشی ایران»، ***تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی***، ش ۱۳، ص ۲۸۰ ـ ۲۶۵.

در این میان، حوزه علوم قرآن و حدیث یکی از حوزه‌های آموزشی و پژوهشی عمده کشور است که سالانه حجم بالایی از مقالات علمی را تولید می‌کند و نمایه شدن در سطح بین‌المللی می‌تواند ضمن انتقال دانش، راه جذب مقالات باکیفیت داخلی و خارجی به این نشریات را هموارتر نموده و به توسعه کیفی آنها و به طبع آن توسعه علمی کشور کمک نماید. نظر به اهمیت رعایت استانداردهای بین‌المللی در طراحی وبگاه نشریات علمی و توجه به شاخص‌های ارزیابی نمایه‌های معتبر استنادی ای.اس.سی و اسکوپوس، پژوهش حاضر درصدد است تا مشخص سازد که شاخص‌های مورد نیاز، جهت نمایه شدن در پایگاه‌های معتبر استنادی تا چه میزان در وبگاه نشریات معتبر زیرگروه علوم قرآن و حدیث رعایت شده است؟

۲. پرسش‌های پژوهش

ـ نشریات علمی حوزه علوم قرآن و حدیث از نظر وابستگی سازمانی، فاصله انتشاراتی و زبان در چه وضعیتی قرار دارند؟

ـ وضعیت مجلات حوزه علوم قرآن و حدیث به لحاظ اچ ایندکس و استناد در گوگل اسکالر و نمایه در دواج چگونه است؟

ـ نشریات حوزه علوم قرآن و حدیث به چه میزان با معیارهای نمایه‌سازی نشریات در پایگاه ای.اس.سی مطابقت دارند؟

ـ نشریات حوزه علوم قرآن و حدیث به چه میزان با معیارهای نمایه‌سازی نشریات در پایگاه اسکوپوس مطابقت دارند؟

۳. چارچوب نظری

نمایه‌سازی یک نشریه عبارت است از فراهم نمودن شرایطی که محتوای نشریه در پایگاه‌های مختلف عمومی، تخصصی و استنادی رؤیت شود. بدیهی است هر چه عنوان و محتوای یک نشریه بیشتر دیده شود، تعداد بازدیدکننده از سایت نشریه بیشتر و موجب خواهد گردید که محققان بیشتری با نشریه آشنا شوند و در صورت تمایل، مقالات خود را برای چاپ به آن نشریه ارسال نمایند. مطمئناً هر چه استناد بیشتری به مقالات چاپ شده در یک نشریه صورت پذیرد، حکایت از مقبولیت بیشتر نشریه در بین محققان آن رشته دارد. موضوع نمایه‌سازی استنادی نشریات علمی از ابتدا، توسط مؤسسه تامسون رویترز[1] انجام می‌گرفت؛ سپس پایگاه اسکوپوس و در ادامه پایگاه ای.اس.سی. نیز نسبت به نمایه‌سازی استنادی نشریات اقدام کردند.

1. Thomson Reuters.

هر نشریه علمی برای نمایه شدن در پایگاه‌های اطلاعاتی و استنادی ملزم به رعایت معیارهای مربوط به پایگاه مورد نظر است.[۱] نمایه‌سازی نشریات در پایگاه‌های بین‌المللی بر اساس معیارهای گزینش (مانند نظم و تداوم انتشار، شیوه‌نامه اخلاقی و اطلاعات کتابشناختی به زبان انگلیسی) معرفی و دسته‌بندی شده است.[۲]

شاخص‌های ارزیابی نشریات به منظور نمایه‌سازی در پایگاه‌های ای.اس.سی و اسکوپوس به شرح زیر است:

الف) معیارهای نمایه‌سازی نشریات در پایگاه ای.اس.سی[۳]

پایه: سابقه انتشار حداقل ۲ سال، حداقل ۶ مقاله در هر شماره و ۲۴ مقاله در سال، تبعیت از اصول اخلاقی نشر علمی (سیاست اخلاقی نشریه)، حداقل ۷ عضو هیئت تحریریه، داوری علمی و داشتن شماره شاپا.

خط‌مشی: عدم اختصاص بیش از ده درصد مقالات به اعضای هیئت تحریریه، مدیر مسئول و سردبیر در یکسال اخیر، عدم اختصاص بیش از ۲۵ درصد وابستگی سازمانی مقالات به ناشر، تبعیت از یک روش استناددهی ثابت در مقالات، ذکر اطلاعات ناشر در سایت نشریه، مشخص بودن سیاست نشریه در مشابهت‌یابی و ذکر مکانیسم مورد استفاده.

دسترسی: نداشتن تأخیر در انتشار، امکان دسترسی آزاد به مقالات، داشتن یک راه ارتباطی (ایمیل یا تلفن)، داشتن سایت مستقل و جامع.

ب) معیارهای نمایه‌سازی نشریات در پایگاه استنادی اسکوپوس[٤]

پایه: سابقه انتشار حداقل ۲ سال، جامعه مخاطبان مجلات، بدیع بودن محتوا، توضیحاتی مربوط به اخلاق انتشارات، دارا بودن پروسه داوری، عنوان منحصر به فرد مجله، داشتن شماره شاپا.

خط‌مشی: حوزه جغرافیایی ناشر، رعایت فرمت استاندارد در مقالات، توزیع جغرافیایی نویسندگان و گروه دبیران، اهداف و دامنه موضوعی مرتبط.

دسترسی: دسترسی برخط به متن کامل مقاله‌ها، وجود آرشیو شماره‌ها، وجود فهرست منابع به انگلیسی، چکیده به زبان انگلیسی.

---

1. Kim, K. H., Suggestion to include "journal of exercise rehabilitation" in S***copus. Journal of exercise rehabilitation***, 12(3), p 133.
2. Duncombe, D. (2015). ***How to add local journals to international databases***. The 2nd Asian Science Editors Conference& Workshop.
3. https://isc.ac/fa/page/88/.
4. https://www.elsevier.com/products/scopus/content/content-policy-and-selection.

۴. پیشینه پژوهش

توجه به استانداردسازی وبگاه نشریات در حوزه‌های موضوعی گوناگون، بر اساس شاخص‌های بین‌المللی و به منظور تسهیل نمایه‌سازی در پایگاه‌های استنادی همواره مورد توجه بوده است؛ چرا که این امر می‌تواند ابزار مناسبی برای سیاستگذاری و برنامه‌ریزی دست‌اندرکاران در راستای ارتقا جایگاه نشریه باشد. بررسی وبگاه نشریات در حوزه فنی ـ مهندسی نشان از ضعف اغلب نشریات در انتشار منظم شماره‌ها دارد.[۱] در حوزه علوم تربیتی نیز تأخیر در انتشار و همچنین تعداد اندک نشریات به زبان انگلیسی از عوامل تأثیرگذار در نمایه‌سازی هستند.[۲] همچنین نداشتن شناسه دیجیتالی اشیا از دیگر مواردی است که منجر به ایجاد چالش در نمایه‌سازی نشریات در پایگاه‌های استنادی می‌گردد.[۳] از طرفی ثبت نشریات در پایگاه‌های استنادی و استفاده از زبان بین‌المللی جذب گسترده خوانندگان بین‌المللی را به دنبال دارد[۴] و نشریاتی که به‌صورت تمام متن و به زبان انگلیسی منتشر می‌شوند، از شانس بیشتری برای نمایه شدن در پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر جهان برخوردارند.[۵] از طرفی نمایه‌سازی نشریات در پایگاه‌های استنادی امکان بررسی دقیق و برنامه‌ریزی مسیر راه آینده نشریه را فراهم می‌آورد؛ به‌عنوان مثال بررسی استنادی مقالات نمایه‌شده در پایگاه‌های استنادی حاکی از آن است که پرتولیدترین دانشگاه در حوزه علوم حدیث دانشگاه تهران است؛ اما نقش دانشگاه قرآن و حدیث، دانشگاه فردوسی مشهد و دانشگاه قم نیز قابل توجه بوده است.[۶] در پایگاه کلاریویت آنالیتیکس نیز از سال ۲۰۱۸ ـ ۱۹۸۵ روند انتشار مدارک این حوزه صعودی بوده است و کشورهای عربستان، پاکستان، آمریکا، مالزی و ایران بیشترین انتشار و استناد را داشته‌اند.[۷] عدم وجود برخی مفاهیم کلیدی قرآنی نظیر :اخلاق اسلامی، فلسفه و مکاتب فلسفه اسلامی،

---

۱. احمدی، میلاد و دیگران، «بررسی میزان آمادگی نشریات علمی ـ پژوهشی انگلیسی زبان فنی و مهندسی برای نمایه شدن در پایگاه‌های استنادی معتبر بین‌المللی»، ***نشریه مطالعات دانش‌پژوهی***، ش ۳، ص ۲۰ ـ ۱.

۲. صیامی، زینب و مهدی محمدی، «ارزیابی وبسایت نشریات علمی حوزه علوم تربیتی بر اساس شاخص‌های نمایه‌سازی پایگاه‌های اطلاعاتی و استنادی بین‌المللی»، ***پژوهش در روش‌های آموزش***، ش ۱، ص ۱۰۰ ـ ۸۰.

۳. باقریان، نجمه، «ارزیابی وب سایت نشریات علمی حوزه‌ی فلسفه بر اساس شاخص‌های نمایه‌سازی پایگاه‌های اطلاعاتی و استنادی بین‌المللی»، ***پژوهش فلسفی کلامی***، ش ۲۰، ص ۲۱۵ ـ ۱۹۶.

4. Taufiqurrochman, R., & Nur Suci, D., "Internationalization of academic journal in UIN Maulana Malik Ibrahim Malang: Accessability, credibility, prestige. Research Report

5. Winarko, B., Abrizah, A., & Tahira, M., An assessment of quality, trustworthiness and usability of Indonesian agricultural science journals: stated preference versus revealed preference study. Scientometrics, 952(9), p 921-356.

۶. کریمی و صدرآبادی، «مطالعه علم‌سنجی فصلنامه علوم حدیث»، ***فصلنامه علمی علوم حدیث***، ش ۲۶، ص ۲۰۵ ـ ۱۸۶.

۷. شرفی، مومنی و ابراهیمی، «تحلیل علم‌سنجی تولیدات علمی در حوزه قرآن کریم»، ***پژوهش‌های میان رشته‌ای قرآن کریم***، ش ۱۱، ص ۸۰ ـ ۶۳.

سیره نبوی و سیر تاریخی نظرات عالمان و اندیشمندان اسلامی در مقالات موجود در پایگاه‌های استنادی می‌تواند حاکی از توجه کمتر پژوهشگران به این حوزه باشد.[۱] همچنین جایگاه مطالعات قرآنی در تولید علم جهانی با استفاده از فنون علم‌سنجی نشان داد که در بازه زمانی ۲۰۱۵ ـ ۱۹۹۶ تعداد ۱۴۷۹ رکورد در حوزه قرآنی در پایگاه کلاریویت آنالیتیکس نمایه شده است که تنها ۷۰ مورد آن متعلق به ایران می‌باشد. بر اساس نتایج کشور ایالات متحده با انجام ۳۳۷ پژوهشِ قرآنی در مقایسه با سایر کشورهای جهان در رتبه نخست و ایران در رتبه چهارم قرار دارد.[۲]

بررسی ادبیات و پیشینه‌های تحقیق نشان می‌دهد که در همه حوزه‌های موضوعی، بین‌المللی شدن نشریات و ورود به نمایه‌های بین‌المللی جهت رویت‌پذیری و ردگیری اثر تحقیقات علمی بومی و ملی در سطح جهان بسیار حائز اهمیت است. در کشور ایران نیز مطالعاتی در مورد وضعیت نمایه‌سازی نشریات حوزه‌های مختلف در پایگاه‌های معتبر استنادی انجام شده است. همچنین این موضوع مورد تأکید سیاستگذاران علم و فناوری است و برنامه‌ها و خط‌مشی‌های خوبی در این راستا تدوین و به مرحله اجرا رسیده‌اند؛ اما در مورد نشریات حوزه علوم قرآن و حدیث پژوهشی یافت نشد. بنابراین این پژوهش به میزان آمادگی و انطباق نشریات این حوزه، با معیارهای مورد تأکید نمایه‌های استنادی پرداخته است تا وضعیت کنونی آنها را مورد بررسی قرار داده و نقاط ضعف و قوت آنها را شناسایی نماید.

۵. روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نوع ارزیابانه و به روش علم‌سنجی انجام شده است.

جامعه پژوهش شامل ۳۰ عنوان نشریه دارای اعتبار از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری[۳] است که تا سال ۱۴۰۰ در زیرگروه موضوعی علوم قرآن و حدیث طبقه‌بندی شده و در نمایه‌های استنادی ای.اس.سی و اسکوپوس نمایه نشده است. با توجه به اینکه ۲۸ عنوان از نشریات هم اکنون در پایگاه ای.اس.سی نمایه هستند از ارزیابی برای نمایه در این پایگاه خارج شدند. بنابراین وضعیت ۳۰ عنوان نشریه به منظور نمایه شدن در پایگاه اسکوپوس و ۲ عنوان برای نمایه در ای.اس.سی مورد بررسی قرار گرفت.

گردآوری داده‌ها با استفاده از ابزار سیاهه وارسی و بر اساس شاخص‌های ارزیابی دو پایگاه ای.اس.سی و اسکوپوس، در سه دسته معیارهای پایه، خط‌مشی و دسترسی مورد بررسی قرار گرفت.

---

۱. قاضی‌زاده، سهیلی، خاصه، «ترسیم ساختار دانش در پژوهش‌های علوم قرآن و حدیث ایران با استفاده از تحلیل هم‌واژگانی»، ***پژوهش‌نامه علم سنجی***، ش ۴، ص ۱۲۲ ـ ۱۰۱.

۲. خاصه و دیگران، «بررسی جایگاه مطالعات قرآنی در تولید علم جهانی با استفاده از فنون علم‌سنجی»، ***فصلنامه مطالعات قرآنی***، ش ۷، ص ۶۹ ـ ۴۷.

3. Journals.msrt.ir

بدین ترتیب که با مراجعه مستقیم به وبگاه هر یک از نشریات جامعه آماری، وجود یا عدم وجود معیارهای مورد نظر بررسی شد.

داده‌های گردآوری شده با استفاده از نرم افزار اکسل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و یافته‌ها در قالب جداول آماری ارائه شده است.

۶. یافته‌ها

سؤال ۱. نشریات علمی حوزه علوم قرآن و حدیث از نظر وابستگی سازمانی، فاصله انتشاراتی و زبان در چه وضعیتی قرار دارند؟

جدول ۱: وضعیت نشریات علمی حوزه علوم قرآن و حدیث از نظر وابستگی سازمانی، توالی انتشار و زبان

ردیف	عنوان مجله	ناشر	توالی انتشار	زبان
۱	آموزه‌های تربیتی در قرآن و حدیث	دانشگاه ایلام	دو فصلنامه	فارسی
۲	آموزه‌های قرآنی	دانشگاه علوم اسلامی رضوی	دو فصلنامه	فارسی
۳	پژوهش دینی	خصوصی	دو فصلنامه	فارسی
۴	پژوهش‌های ادبی ـ قرآنی	دانشگاه اراک	فصلنامه	فارسی
۵	پژوهش‌های تفسیر تطبیقی	دانشگاه قم	دو فصلنامه	فارسی
۶	پژوهش‌های زبان‌شناختی قرآن	دانشگاه اصفهان	دو فصلنامه	فارسی
۷	پژوهش‌های قرآن و حدیث	دانشگاه تهران	دو فصلنامه	فارسی
۸	پژوهش‌های نهج‌البلاغه	بنیاد بین‌المللی نهج‌البلاغه	فصلنامه	فارسی
۹	پژوهشنامه تفسیر و زبان قرآن	دانشگاه پیام نور	دو فصلنامه	فارسی
۱۰	پژوهشنامه قرآن و حدیث	انجمن علوم قرآن و حدیث ایران	دو فصلنامه	فارسی
۱۱	پژوهشنامه معارف قرآنی	دانشگاه علامه طباطبایی	فصلنامه	فارسی
۱۲	پژوهشنامه نهج البلاغه	دانشگاه بوعلی سینا	فصلنامه	فارسی
۱۳	تحقیقات علوم قرآن و حدیث	دانشگاه الزهراء علیها السلام	فصلنامه	فارسی
۱۴	حدیث‌پژوهی	دانشگاه کاشان	دو فصلنامه	فارسی
۱۵	دراسات حدیثه فی نهج‌البلاغه	دانشگاه پیام نور	دو فصلنامه	عربی
۱۶	سفینه	مؤسسه فرهنگی نبأ مبین	فصلنامه	فارسی
۱۷	علوم حدیث	دانشگاه قرآن و حدیث	فصلنامه	فارسی
۱۸	علوم قرآن و حدیث	دانشگاه فردوسی مشهد	دو فصلنامه	فارسی
۱۹	فرهنگ رضوی	بنیاد بین‌المللی فرهنگی هنری امام رضا علیه السلام	فصلنامه	فارسی
۲۰	قرآن‌پژوهی خاورشناسان	جامعة المصطفی صلی الله علیه و آله العالمیه	دو فصلنامه	فارسی

ردیف	عنوان مجله	ناشر	توالی انتشار	زبان
۲۱	قرآن و علم	جامعة المصطفی صلی الله علیه و آله العالمیه	دو فصلنامه	فارسی
۲۲	قرآن، فرهنگ و تمدن	دانشکده علوم قرآنی اصفهان	فصلنامه	فارسی
۲۳	مشکوة	بنیاد پژوهش‌های اسلامی	فصلنامه	فارسی
۲۴	مطالعات تاریخی قرآن و حدیث	پژوهشکده قرآن و عترت دانشگاه آزاد اسلامی	فصلنامه	فارسی
۲۵	مطالعات تفسیری	دانشگاه معارف اسلامی	فصلنامه	فارسی
۲۶	مطالعات فهم حدیث	دانشگاه بین‌المللی امام خمینی	دو فصلنامه	فارسی
۲۷	مطالعات قرآن و حدیث	دانشگاه امام صادق علیه السلام	دو فصلنامه	فارسی
۲۸	مطالعات قرائت قرآن	جامعة المصطفی صلی الله علیه و آله العالمیه	دو فصلنامه	فارسی
۲۹	مطالعات قرآن و فرهنگ اسلامی	انجمن ایرانی مطالعات قرآنی و فرهنگ اسلامی	فصلنامه	فارسی
۳۰	کتاب قیم	دانشگاه میبد	دو فصلنامه	فارسی

داده‌های جدول شماره ۱ نشان می‌دهد از ۳۰ عنوان نشریه مورد بررسی، ۱۷ عنوان (۵۶/۶ درصد) به‌صورت دوفصلنامه و ۱۳ عنوان (۴۳/۴ درصد) به‌صورت فصلنامه منتشر می‌شوند. همانطور که مشاهده می‌شود جامعهٔ صلی الله علیه و آله المصطفی العالمیه با ۳ عنوان نشریه و دانشگاه پیام نور با ۲ عنوان نشریه بیشترین تعداد نشریات این حوزه را منتشر می‌کنند. در این میان سهم انجمن‌های علمی ۱۰ درصد و تنها یک نشریه به‌صورت خصوصی اداره می‌شود.

سوال ۲. وضعیت نشریات حوزه علوم قرآن و حدیث به لحاظ اچ ایندکس و استناد در گوگل اسکالر و نمایه در دواج چگونه است؟

جدول ۲: وضعیت نشریات حوزه علوم قرآن و حدیث به لحاظ اچ ایندکس و استناد در گوگل اسکالر و نمایه در دواج

ردیف	عنوان مجله	نمایه در دواج	نمایه در گوگل اسکالر	اچ ایندکس	تعداد استناد
۱	آموزه‌های تربیتی در قرآن و حدیث	-	*	۳	۳۹
۲	آموزه‌های قرآنی	*	*	۱	۸
۳	پژوهش دینی	-	*	-	-
۴	پژوهش‌های ادبی ـ قرآنی	-	-	-	-
۵	پژوهش‌های تفسیر تطبیقی	*	*	۳	۳۲
۶	پژوهش‌های زبانشناختی قرآن	-	*	۴	۵۹
۷	پژوهش‌های قرآن و حدیث	-	*	۳	۲۷

ردیف	عنوان مجله	نمایه در دواج	نمایه در گوگل اسکالر	اچ ایندکس	تعداد استناد
۸	پژوهش‌های نهج البلاغه	-	-	-	-
۹	پژوهشنامه تفسیر و زبان قرآن	*	*	۱	۱
۱۰	پژوهشنامه قرآن و حدیث	-	*	۱	۱
۱۱	پژوهشنامه معارف قرآنی	*	*	۴	۲۰۴
۱۲	پژوهشنامه نهج البلاغه	-	-	-	-
۱۳	تحقیقات علوم قرآن و حدیث	*	*	۳	۱۰۵
۱۴	حدیث پژوهی	-	*	۲	۱۰
۱۵	دراسات حدیثه فی نهج البلاغه	-	-	-	-
۱۶	سفینه	-	-	-	-
۱۷	علوم حدیث	-	-	-	-
۱۸	علوم قرآن و حدیث	-	-	-	-
۱۹	فرهنگ رضوی	-	-	-	-
۲۰	قرآن پژوهی خاورشناسان	-	*	۱	۲۱
۲۱	قرآن و علم	-	*	۲	۴۵
۲۲	قرآن، فرهنگ و تمدن	*	*	-	-
۲۳	مشکوة	-	*	۱	۲
۲۴	مطالعات تاریخی قرآن و حدیث	-	*	-	-
۲۵	مطالعات تفسیری	-	*	۱	۲
۲۶	مطالعات فهم حدیث	-	*	-	-
۲۷	مطالعات قرآن و حدیث	*	*	۱	۳
۲۸	مطالعات قرائت قرآن	-	*	۴	۸۶
۲۹	مطالعات قرآنی و فرهنگ اسلامی	-	*	-	-
۳۰	کتاب قیّم	-	*	۷	۱۶۱

بررسی‌های مربوط به موقعیت نشریات نشان داد که از میان ۳۰ عنوان نشریه مورد بررسی ۸ نشریه دارای پروفایل در گوگل اسکالر نبودند و بنابراین اچ ایندکس و تعداد استنادهای دریافتی آنها قابل بازیابی نبود. از میان ۲۲ نشریه‌ای که دارای پروفایل در گوگل اسکالر بودند بیشترین مقدار اچ ایندکس (۴) به نشریه ***کتاب قیّم*** با صاحب امتیازی دانشگاه میبد تعلق داشت و نشریه ***پژوهشنامه معارف قرآنی*** با صاحب امتیازی دانشگاه علامه طباطبایی با دریافت ۲۰۴ استناد، بیشترین تعداد استناد را به خود اختصاص داده بود. همچنین از میان ۳۰ عنوان نشریه تنها ۷ عنوان (۲۳ درصد) در پایگاه دواج نمایه شده بودند.

سوال۳. نشریات حوزه علوم قرآن و حدیث به چه میزان با معیارهای نمایه‌سازی نشریات در پایگاه ای.اس.سی مطابقت دارند؟

همان‌گونه که اشاره شد در بررسی اولیه ۲۸ عنوان نشریه از نشریات مورد بررسی با رعایت ۱۰۰ درصدی معیارها هم اکنون در پایگاه ای.اس.سی نمایه هستند؛ لذا از جامعه مورد بررسی خارج شدند. در ادامه به بررسی وضعیت ۲ عنوان نشریه که فاقد نمایه ای.اس.سی هستند، پرداخته شده است.

جدول ۳: مطابقت وبگاه نشریات حوزه علوم قرآن و حدیث با معیارهای پایه در ارزیابی ای.اس.سی

عنوان نشریه	شماره شاپا	داوری علمی	تبعیت از اصول اخلاقی نشر علمی (سیاست اخلاقی نشریه)	حداقل ۷ عضو هیئت تحریریه	حداقل ۶ مقاله در هر شماره و ۲۴ مقاله در سال	سابقه انتشار حداقل ۲ سال
سفینه	❊	❊	❊	❊	❊	❊
مطالعات تاریخی قرآن و حدیث	❊	❊	❊	❊	❊	❊

بر اساس داده‌های جدول ۳ نشریات مورد بررسی به میزان ۱۰۰ درصد معیارهای پایه جهت ورود به نمایه ای. اس. سی را دارا هستند.

جدول ٤: مطابقت وبگاه نشریات حوزه علوم قرآن و حدیث با معیارهای خط مشی در ارزیابی ای.اس.سی

عنوان نشریه	مشخص بودن سیاست نشریه در مشابهت یابی و ذکر مکانیسم مورداستفاده	ذکر اطلاعات ناشر در سایت نشریه	تبعیت از یک روش استناددهی ثابت در مقالات	عدم اختصاص بیش از ۲۵ درصد وابستگی سازمانی مقالات به ناشر	عدم اختصاص بیش از ده درصد مقالات به اعضای هیئت تحریریه، مدیرمسئول و سردبیر در یکسال اخیر
سفینه	❊	❊	❊	-	-
مطالعات تاریخی قرآن و حدیث	❊	❊	❊	-	-

داده‌های جدول ۴ نقاط ضعف نشریات ***سفینه*** و ***مطالعات تاریخی قرآن و حدیث*** را نشان می‌دهد. در صورت رفع موارد مربوط به معیارهای عدم اختصاص بیش از ۲۵ درصد وابستگی سازمانی مقالات به

ناشر، عدم اختصاص بیش از ده درصد مقالات به اعضای هیئت تحریریه، مدیرمسئول و سردبیر، نشریات مذکور حائز شرایط وورد به نمایه ای.اس.سی خواهند بود.

جدول ۵: مطابقت وبگاه نشریات حوزه علوم قرآن و حدیث با معیارهای دسترسی در ارزیابی ای.اس.سی

عنوان نشریه	سایت مستقل و جامع	راه ارتباطی	امکان دسترسی آزاد به مقالات	روزآمدی
سفینه	❊	❊	❊	❊
مطالعات تاریخی قرآن و حدیث	❊	❊	❊	❊

بر اساس داده‌های جدول شماره ۵ نشریات مورد بررسی به میزان ۱۰۰ درصد معیارهای دسترسی جهت ورود به نمایه ای. اس. سی را دارا هستند.

سوال۴. نشریات حوزه علوم قرآن و حدیث به چه میزان با معیارهای نمایه‌سازی نشریات در پایگاه استنادی اسکوپوس مطابقت دارند؟

جدول ٦: مطابقت وبگاه نشریات حوزه علوم قرآن و حدیث با معیارهای پایه در ارزیابی اسکوپوس

عنوان نشریه	شماره شاپا	عنوان منحصر به فرد	داوری علمی	تبعیت از اصول اخلاقی نشر علمی (سیاست اخلاقی نشریه)	بدیع بودن محتوا	جامعه مخاطبین مجلات	سابقه انتشار حداقل ۲ سال
آموزه‌های تربیتی در قرآن و حدیث	❊	❊	❊	❊	❊	–	❊
آموزه‌های قرآنی	❊	❊	❊	❊	❊	❊	❊
پژوهش دینی	❊	❊	❊	❊	❊	❊	❊
پژوهش‌های ادبی ـ قرآنی	❊	❊	❊	❊	❊	–	❊
پژوهش‌های تفسیر تطبیقی	❊	❊	❊	❊	❊	❊	❊
پژوهش‌های زبانشناختی قرآن	❊	❊	❊	❊	❊	–	❊
پژوهش‌های قرآن و حدیث	❊	❊	❊	❊	❊	–	❊
پژوهش‌های نهج البلاغه	❊	❊	❊	❊	❊	❊	❊

عنوان نشریه	شماره شاپا	عنوان منحصر به فرد	داوری علمی	تبعیت از اصول اخلاقی نشر علمی (سیاست اخلاقی نشریه)	بدیع بودن محتوا	جامعه مخاطبین مجلات	سابقه انتشار حداقل ۲ سال
پژوهشنامه تفسیر و زبان قرآن	❊	❊	❊	❊	❊	❊	❊
پژوهشنامه قرآن و حدیث	❊	❊	❊	❊	❊	❊	❊
پژوهشنامه معارف قرآنی	❊	❊	❊	❊	❊	❊	❊
پژوهشنامه نهج البلاغه	❊	❊	❊	❊	❊	❊	❊
تحقیقات علوم قرآن و حدیث	❊	❊	❊	❊	❊	❊	❊
حدیث پژوهی	❊	❊	❊	❊	❊	❊	❊
دراسات حدیثه فی نهج البلاغه	❊	❊	❊	❊	❊	❊	❊
سفینه	❊	❊	❊	❊	❊	❊	❊
علوم حدیث	❊	❊	❊	❊	❊	❊	❊
علوم قرآن و حدیث	❊	❊	❊	❊	❊	❊	❊
فرهنگ رضوی	❊	❊	❊	❊	❊	❊	❊
قرآن پژوهی خاورشناسان	❊	❊	❊	❊	❊	❊	❊
قرآن و علم	❊	❊	❊	❊	❊	❊	❊
قرآن، فرهنگ و تمدن	❊	❊	❊	❊	❊	❊	❊
مشکوة	❊	❊	❊	❊	❊	❊	❊
مطالعات تاریخی قرآن و حدیث	❊	❊	❊	❊	❊	❊	❊
مطالعات تفسیری	❊	❊	❊	❊	❊	❊	❊
مطالعات فهم حدیث	❊	❊	❊	❊	❊	–	❊
مطالعات قرآن و حدیث	❊	❊	❊	❊	❊	❊	❊
مطالعات قرائت قرآن	❊	❊	❊	❊	❊	–	❊
مطالعات قرآنی و فرهنگ اسلامی	❊	❊	❊	❊	❊	❊	❊
کتاب قیّم	❊	❊	❊	❊	❊	❊	❊

بر اساس داده‌های جدول شماره ۶، در ۸۰ درصد نشریات به جامعه مخاطبان اشاره نشده است. سایر معیارها به‌صورت ۱۰۰ درصد رعایت شده است.

جدول ۷: مطابقت وبگاه نشریات حوزه علوم قرآن و حدیث با معیارهای خطمشی در ارزیابی اسکوپوس

عنوان نشریه	اهداف و دامنه موضوعی مرتبط	توزیع جغرافیایی نویسندگان	رعایت الگوی استاندارد در مقالات	گروه دبیران بین المللی
آموزه‌های تربیتی در قرآن و حدیث	❊	❊	❊	–
آموزه‌های قرآنی	❊	❊	❊	–
پژوهش دینی	❊	❊	❊	–
پژوهش‌های ادبی ـ قرآنی	❊	❊	❊	–
پژوهش‌های تفسیر تطبیقی	❊	❊	❊	❊
پژوهش‌های زبانشناختی قرآن	❊	❊	❊	❊
پژوهش‌های قرآن و حدیث	❊	❊	❊	❊
پژوهش‌های نهج البلاغه	❊	❊	❊	–
پژوهشنامه تفسیر و زبان قرآن	❊	❊	❊	–
پژوهشنامه قرآن و حدیث	❊	❊	❊	–
پژوهشنامه معارف قرآنی	❊	❊	❊	❊
پژوهشنامه نهج البلاغه	❊	❊	❊	–
تحقیقات علوم قرآن و حدیث	❊	❊	❊	❊
حدیث پژوهی	❊	❊	❊	❊
دراسات حدیثه فی نهج البلاغه	❊	❊	❊	–
سفینه	❊	-	❊	–
علوم حدیث	❊	❊	❊	–
علوم قرآن و حدیث	❊	❊	❊	–
فرهنگ رضوی	❊	❊	❊	–
قرآن پژوهی خاورشناسان	❊	❊	❊	❊
قرآن و علم	❊	❊	❊	❊
قرآن، فرهنگ و تمدن	❊	-	❊	❊
مشکوة	❊	❊	❊	–
مطالعات تاریخی قرآن و حدیث	❊	-	❊	❊
مطالعات تفسیری	❊	❊	❊	–

عنوان نشریه	اهداف و دامنه موضوعی مرتبط	توزیع جغرافیایی نویسندگان	رعایت الگوی استاندارد در مقالات	گروه دبیران بین المللی
مطالعات فهم حدیث	❊	❊	❊	❊
مطالعات قرآن و حدیث	❊	❊	❊	❊
مطالعات قرائت قرآن	❊	❊	❊	❊
مطالعات قرآنی و فرهنگ اسلامی	❊	-	❊	❊
کتاب قیّم	❊	❊	❊	❊

بر اساس داده‌های جدول شماره ۷، توزیع جغرافیایی نویسندگان در ۳ نشریه از وضعیت مطلوبی برخوردار نبود. همچنین حدود ۵۰ درصد از نشریات دارای حداقل ۱ تا ۳ عضو هیات تحریریه بین‌المللی بودند.

جدول ۸: مطابقت وبگاه نشریات حوزه علوم قرآن و حدیث با معیارهای دسترسی در ارزیابی اسکوپوس

عنوان نشریه	فهرست تمام منابع به انگلیسی	چکیده به زبان انگلیسی	آرشیو شماره‌ها	امکان دسترسی آزاد به مقالات	روزآمدی
آموزه‌های تربیتی در قرآن و حدیث	❊	❊	❊	❊	–
آموزه‌های قرآنی	❊	❊	❊	❊	❊
پژوهش دینی	❊	❊	❊	❊	–
پژوهش‌های ادبی ـ قرآنی	❊	❊	❊	❊	–
پژوهش‌های تفسیر تطبیقی	❊	❊	❊	❊	❊
پژوهش‌های زبان‌شناختی قرآن	❊	❊	❊	❊	❊
پژوهش‌های قرآن و حدیث	❊	❊	❊	❊	–
پژوهش‌های نهج البلاغه	❊	❊	❊	❊	–
پژوهشنامه تفسیر و زبان قرآن	❊	❊	❊	❊	❊
پژوهشنامه قرآن و حدیث	❊	❊	❊	❊	–
پژوهشنامه معارف قرآنی	❊	❊	❊	❊	❊
پژوهشنامه نهج البلاغه	❊	❊	❊	❊	–
تحقیقات علوم قرآن و حدیث	❊	❊	❊	❊	❊
حدیث پژوهی	❊	❊	❊	❊	❊
دراسات حدیثه فی نهج البلاغه	❊	❊	❊	❊	–

عنوان نشریه	فهرست تمام منابع به انگلیسی	چکیده به زبان انگلیسی	آرشیو شماره‌ها	امکان دسترسی آزاد به مقالات	روزآمدی
سفینه	❊	❊	❊	❊	❊
علوم حدیث	❊	❊	❊	❊	❊
علوم قرآن و حدیث	❊	❊	❊	❊	❊
فرهنگ رضوی	❊	❊	❊	❊	❊
قرآن پژوهی خاورشناسان	❊	❊	❊	❊	-
قرآن و علم	❊	❊	❊	❊	-
قرآن، فرهنگ و تمدن	-	❊	❊	❊	❊
مشکوة	❊	❊	❊	❊	❊
مطالعات تاریخی قرآن و حدیث	❊	❊	❊	❊	❊
مطالعات تفسیری	❊	❊	❊	❊	❊
مطالعات فهم حدیث	❊	❊	❊	❊	❊
مطالعات قرآن و حدیث	❊	❊	❊	❊	❊
مطالعات قرائت قرآن	❊	❊	❊	❊	-
مطالعات قرانی و فرهنگ اسلامی	❊	❊	❊	❊	❊
کتاب قیّم	❊	❊	❊	❊	❊

بر اساس داده‌های جدول شماره ۸ تعدادی از نشریات دارای تاخیر در انتشار هستند که نیاز است نسبت به روزآمدی شماره‌های نشریه اقدام نمایند.

۷. بحث و نتیجه‌گیری

نمایه شدن نشریات در پایگاه‌های معتبر ملی و بین‌المللی امری حائز اهمیت است. بنابراین نکته‌ای که باید بدان توجه کرد این است که برای نمایه شدن نشریات در این پایگاه‌ها چه اقداماتی باید صورت پذیرد؛ از این‌رو هدف پژوهش حاضر بررسی میزان مطابقت نشریات حوزه علوم قرآن و حدیث با معیارهای ارزیابی و نمایه‌سازی پایگاه‌های استنادی ای.اس.سی و اسکوپوس است. جامعه پژوهش متشکل از نشریات این حوزه است که در هیچ‌یک از پایگاه‌های استنادی ای.اس.سی و اسکوپوس نمایه نشده‌اند. یافته‌ها نشان داد از ۳۰ عنوان نشریه مورد بررسی، ۱۷ عنوان (۵۶/۶ درصد) به‌صورت دوفصلنامه

و ۱۳ عنوان (۴۳/۴ درصد) به‌صورت فصلنامه منتشر می‌شوند. سهم دانشگاه در انتشار این نشریات ۶۳ درصد، انجمن‌ها ۱۰ درصد و مابقی به موسسات و پژوهشگاه‌ها اختصاص دارد. تنها یک عنوان نشریه نیز به‌صورت خصوصی اداره می‌شود. از طرفی غالب نشریات این حوزه به زبان فارسی منتشر می‌شود که به منظور نمایه شدن در پایگاه‌های استنادی بین‌المللی نیاز به توجه ویژه در بخش چکیده انگلیسی به‌صورت تفصیلی وجود دارد.

یافته‌ها نشان داد کلیه نشریات این حوزه بجز دو نشریه در پایگاه ای.اس.سی نمایه شده‌اند. دو نشریه ***سفینه*** و ***مطالعات تاریخی قرآن و حدیث*** نیز در صورت عدم اختصاص بیش از ۲۵ درصد وابستگی سازمانی مقالات به ناشر و عدم اختصاص بیش از ده درصد مقالات به اعضای هیئت تحریریه، مدیرمسئول و سردبیر، نشریات مذکور حائز شرایط وورد به نمایه ای.اس.سی هستند.

درمورد معیارهای حداقلی برای نمایه در پایگاه استنادی اسکوپوس مشاهده شد، تمام نشریات ۵ معیار «بدیع بودن محتوا، توضیحات مربوط به اخلاق نشر، دارا بودن پروسه داوری، عنوان منحصر به فرد و دارا بودن شاپا» را به میزان ۱۰۰ درصد رعایت کرده‌اند. ۶ نشریه ***آموزه‌های تربیتی در قرآن و حدیث***، ***پژوهش‌های ادبی ـ قرآنی***، ***پژوهش‌های زبانشناختی قرآن***، ***پژوهش‌های قرآن و حدیث***، ***مطالعات فهم حدیث*** و ***مطالعات قرائت قرآن***، معیار جامعه مخاطبان نشریه را درج نکرده‌اند و این امر به عدم احراز شرایط لازم برای نمایه شدن در پایگاه اسکوپوس منجر خواهد شد. همچنین معیار «عنوان منحصر به فرد» در وضعیت مطلوب قرار دارد، دلیل این امر را شاید بتوان این نکته دانست که از سال ۱۳۹۸ کمیسیون نشریات وازرات علوم اقدام به ارائه معیارهایی در خصوص استانداردسازی ساختاری و محتوایی نشریات نمود؛ لذا بسیاری از نشریات به جایگاه مطلوبی در این شاخص‌ها دست یافتند.

در مورد معیارهای خط‌مشی برای پایگاه استنادی اسکوپوس مشاهده شد، نشریات دو معیار «رعایت فرمت استاندارد در مقالات و اهداف و دامنه موضوعی مرتبط» را ۱۰۰ درصد رعایت نموده‌اند. معیار توزیع جغرافیایی نویسندگان را ۲۶ مورد از نشریات رعایت کردند که به ۸۶/۶ درصد می‌رسد. ۴ ***نشریه سفینه***، ***قرآن، فرهنگ و تمدن***، ***مطالعات تاریخی قرآن و حدیث*** و ***مطالعات قرآن و فرهنگ اسلامی*** برای احراز کسب شرایط لازم جهت نمایه شدن در پایگاه اسکوپوس باید به توزیع جغرافیایی نویسندگان توجه بیشتری داشته باشند. در مجموع نشریات، به لحاظ رعایت معیار خط‌مشی در وضعیت مطلوب قرار دارند و نتیجه به دست آمده با نتایج پژوهش صمدی و محمد اسماعیل (۱۳۸۸) برای معیار «رعایت فرمت استاندارد» همراستا است.

درمورد معیارهای دسترسی برای پایگاه استنادی اسکوپوس مشاهده شد، نشریات ۳ معیار «دسترسی

برخط به متن کامل مقاله‌ها، دسترسی آنلاین و وجود آرشیو شماره‌ها» را به میزان ۱۰۰ درصد رعایت نموده‌اند. همچنین از آنجا که زبان جهانی و بین‌المللی علم انگلیسی است و هدف اصلی هر نشریه برای پیوستن به پایگاه‌های بین‌المللی رسیدن به مخاطبان جهانی است برای پذیرش نمایه نشریه در اسکوپوس انتشار به زبان انگلیسی یا حداقل ارائه چکیده، اطلاعات کتابشناختی و منابع به زبان انگلیسی ضروری است.[1] در این پژوهش کمترین توجه به معیار «وجود فهرست تمام منابع به انگلیسی» بود که در وضعیت مناسبی قرار ندارد. اما در مجموع نشریات معیارهای دسترسی بر خط را رعایت کرده‌اند. نتیجه به دست آمده با نتایج پژوهش شاهبداغی، فرهادی، شکفته و کرمی (۱۳۹۶)، صمدی و محمد اسماعیل (۱۳۸۸) برای معیار «وجود چکیده به زبان انگلیسی» همسو است.

همانطور که پیش‌تر اشاره شد، شاخص‌هایی برای ارزیابی ساختاری و کیفی نشریات، جهت نمایه شدن در پایگاه‌های استنادی بین‌المللی وجود دارد و غالب نشریات با اصلاحات جزیی حائز این شرایط می‌باشند.

در عین حال نکات دیگری نیز وجود دارد که باید به طور دقیق مورد توجه دست اندرکاران نشریات قرار گیرد. به‌عنوان مثال:

- عدم حضور اعضای هیئت تحریریهٔ نشریه در گروه داوران؛
- ارائهٔ اطلاعات مرتبط با مالکیت و مدیریت نشریه در وب سایت نشریه؛
- تعریف سیاست حق نشر به طور واضح در دستورالعمل نویسندگان: درج نام صاحب حق نشریه در تمام مقالات منتشرشده در دو حالت PDF وHTM، ذکر الزامات مربوط به مجوزهای کریتیو کامنز؛
- اعمال سیاست‌های اخلاق نشر از جمله سیاست‌های نشریه دربارهٔ نویسندگی و مشارکت؛ چگونگی برخورد نشریه با شکایات و مراجعات، سیاست‌های نشریه دربارهٔ تعارض منافع، سیاست‌های نشریه در خصوص به اشتراک‌گذاری داده‌ها، سیاست نشریه در خصوص نظارت اخلاقی، سیاست نشریه در خصوص مالکیت معنوی و گزینه‌های نشریه برای بحث و نظرات پس از انتشار؛
- سیاست و برنامهٔ نشریه برای پشتیبان‌گیری الکترونیکی و حفظ دسترسی به بایگانی محتوای نشریه؛
- درج مدل کسب وکار یا منابع درآمدی مانند هزینه‌های نویسندگان، اشتراک، منابع درآمدی تبلیغات، حمایت سازمانی در وبگاه نشریه؛
- اعلام سیاست تبلیغاتی نشریه: نوع تبلیغات، تعیین مرجع تصمیم‌گیرنده در خصوص پذیرش تبلیغات، نحوهٔ نمایش تبلیغات؛
- انتشار مقالات از نویسندگان بین‌المللی.

---

1. Testa, J., "The Thomson Reuters journal selection process", Transnational Corporations Review, 1(4), p 59-66.

۸. پیشنهادهای کاربردی

۱. با توجه به اینکه یکی از شاخص‌های مهم برای ورود به نمایه‌های استنادی نظم در انتشار نشریه است بنابراین توجه به این امر بسیار مهم است. سردبیران و مدیران مسئول نشـریات بایـد تمهیـدات لازم برای دریافت و ارسال به‌موقع مقالات بـرای داوران و متعاقـب آن پیگیـری نتیجـه داوری و مراحـل ویرایش و آماده‌سازی مقالات جهت انتشار به‌موقع را اتخاذ نمایند. انتشار به موقع بـه معنـای انتشـار شماره نشریه در آغاز فصل توالی انتشار است.

۲. علی‌رغم نقش مهم و توانمندی انجمن‌های علمی، همانطور که یافته‌ها نشان داد تنها ۱۰ درصد نشریات توسط انجمن‌های علمی منتشر شدند. بنابراین اهمیت دادن به انجمن‌های علمی و حمایت مالی و سازمانی به ارتقای کیفی نشریات کمک می‌کند.

۳. یافته‌ها نشان داد که شاخص اچ ایندکس و میزان استناد به نشریات حوزه علوم قرآن و حدیث در پایگاه گوگل اسکالر پایین بود. برای ارتقای این شاخص‌ها علاوه بر توجه به نمایه‌سازی تمام مقالات نشریه در پایگاه گوگل اسکالر، باید کیفیت مقالات نیز مورد توجه قرار گیرد. همچنین ۶ عنوان نشریه در گوگل اسکالر دارای پروفایل نبودند. بنابراین راه‌اندازی پروفایل گوگل اسکالر به‌عنوان نقطه آغازی برای آگاهی از وضعیت نشریات و افزایش رویت‌پذیری ضروری است.

منابع و مآخذ

- آجیلی، فاطمه و سیمین حاجی‌احمدی و مهدی محمدی (۱۳۹۶). بررسی ویژگی‌های ظاهری، ساختاری و محتوایی وب‌سایت‌های نشریات علمی ـ پژوهشی ایران. ***تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی***. ۲۳ (۲). ۲۸۰ ـ ۲۶۵. DOR: 20.1001.1.26455730.1396.23.2.7.7
- ***آیین‌نامه نشریات علمی*** (۱۳۹۸):
https://repository.msrt.ir/Core/file/2019/6/11/3768abd1-0ed7-455e-9db1-b58872499021
- احمدی، میلاد و هاشم عطاپور و اکبر مجیدی (۱۴۰۲). بررسی میزان آمادگی نشریات علمی ـ پژوهشی انگلیسی. ***مطالعات دانش‌پژوهی***. ۲ (۱). ۲۰ ـ ۱. DOI: 10.22034/jkrs.2023.55126.1023
- احمدی، میلاد و هاشم عطاپور و اکبر مجیدی (۱۴۰۲). زبان فنی و مهندسی برای نمایه شدن در پایگاه‌های استنادی معتبر بین‌المللی. ***نشریه مطالعات دانش‌پژوهی***. ۲ (۱). ۲۰ ـ ۱.
DOI: 10.22034/jkrs.2023.55126.1023
- باقریان، نجمه (۱۳۹۷). ارزیابی وب سایت نشریات علمی حوزه‌ی فلسفه بر اساس شاخص‌های

نمایه‌سازی پایگاه‌های اطلاعاتی و استنادی بین‌المللی. ***پژوهش‌های فلسفی ـ کلامی***. ۲۰ (۱). ۲۲۵ ـ ۲۰۳.
DOI: 10.22091/pfk.2018.3055.1862

- جلال‌زاده، سارا (۱۳۹۲). معیارهای انتخاب مجلات و مزایای نمایه‌سازی در ایمبیس و اسکوپوس. ***تصویر سلامت***. ٤ (۳). ۵۷ ـ ۵۰.
- خاصه، علی اکبر و سعید صادقی و ابراهیم عزتی و سعید غفاری (۱۳۹۵). بررسی جایگاه مطالعات قرآنی در تولید علم جهانی با استفاده از فنون علم‌سنجی. ***مطالعات قرآنی***. ۷ (٤). ٦۹ ـ ٤۷.
- سیاست‌های کلان علم و فناوری. (۱۳۹۳):

https://farsi.khamenei.ir/news-content?id=27599

- شرفی، علی و عصمت مومنی و رحمان ابراهیمی (۱۳۹۹). تحلیل علم سنجی تولیدات علمی در حوزه قرآن کریم. ***پژوهش‌های میان رشته‌ای قرآن کریم***. ۱۱ (۳). ۸۰ ـ ٦۳.
- صالحی، کیوان و حسین رحیمی (۱۳۸۵). تبیین فرآیند ارزیابی مجلات در مؤسسه اطلاعات علمی (آی. اس. آی). ***کتاب***. ۱۷ (۲). ۱٦۰ ـ ۱٤۱.
- صدقی، شهرام و سمیه غفاری هشجین (۱۳۹٦). بررسی میزان نحوه استناددهی مجلات انگلیسی زبان حوزه پزشکی ایرانی با معیارهای استناددهی در پایگاه‌های وب‌آوساینس، پاب‌مد و اسکوپوس. ***پیاورد سلامت***. ۱۱ (۳). ۳۷۹ ـ ۳۷۱.
- صلح‌جو، نیلوفر و علیرضا نوروزی (۱۳۹۵). موانع نمایه‌سازی مجله‌های انگلیسی زبان دانشگاه تهران در وب‌آوساینس و اسکوپوس. ***مجموعه مقالات همایش نشریات علمی کشور***. تهران: نشر کتابدار.
- صمدی، لاله و صدیقه محمد اسماعیل (۱۳۸۸). بررسی معیارهای ارزیابی مجله‌ها در گزارشهای استنادی نشریات فارسی در پایگاه استنادی علوم کشورهای اسلامی مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری. ***تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی***. ۱۵ (۱). ۱٤۷ ـ ۱۲۹.
- صیامی، زینب و مهدی محمدی، (۱٤۰۲). ارزیابی وبسایت نشریات علمی حوزه علوم تربیتی بر اساس شاخص‌های نمایه‌سازی پایگاه‌های اطلاعاتی و استنادی بین‌المللی. ***پژوهش در روش‌های آموزش***. ۱ (۱): ۱۰۰ ـ ۷۹.
- عبدخدا، هیوا و علیرضا نوروزی (۱۳۹۰). میزان خود ـ استنادی مجلات علمی ـ پژوهشی انگلیسی زبان ایرانی حوزه‌ی پزشکی نمایه شده در نمایه نامه استنادی اسکوپوس. ***مدیریت اطلاعات سلامت***. ۸ (۳). ٦٤۸ ـ ٦۳۹.

- عرفان‌منش، محمدامین و فرشته نوجوان (۱۳۹۵). عملکرد مجلات علوم پزشکی ایران نمایه شده در پایگاه گزارش استنادی نشریات. ***مدیریت سلامت***. ۱۹ (۱): ۸۰ ـ ٦۸.
- قاضی‌زاده، حمید و فرامرز سهیلی و علی اکبر خاصه (۱۳۹۷). ترسیم ساختار دانش در پژوهش‌های علوم قرآن و حدیث ایران با استفاده از تحلیل هم‌واژگانی. ***پژوهش‌نامه علم‌سنجی***. ٤ (۳). ۱۲۲ ـ ۱۰۱.
- قاضی میرسعید، سید جوادو فریدون آزاده و میترا قریب و عبدالاحد نبی‌اللهی (۱۳۹٦). بررسی وضعیت نمایه شدن مجلات لاتین مصوب علوم پزشکی کشور در نمایه نامه‌های معتبر جهانی. ***پیاورد سلامت***. ۱۱ (۱). ٦۷ ـ ۵۷.
- کریمی، رضا و زهرا صدرآبادی (۱٤۰۰). مطالعه علم سنجی فصلنامه علوم حدیث. ***علوم حدیث***. ۲٦ (۲). ۲۰۸ ـ ۱۸٦.
- گزنی، علی (۱٤۰۰). ***امکان سنجی ارتقاء جایگاه زبان فارسی به‌عنوان زبان علم در سطح بین المللی فاز دوم (بخش اول): مقایسه تطبیقی مجلات علمی چینی، اسپانیایی، آلمانی، روسی، فارسی، ترکی و عربی زبان مبتنی بر پایگاه اسکوپوس***. طرحی پژوهشی، مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری.
- محمد اسماعیل، صدیقه و عارف ریاحی و فریبا صحبتی‌ها (۱۳۹۳). ارزیابی کمی و کیفی مجلات ایران در پایگاه استنادی اسکوپوس طی سال‌های ۲۰۱۲-۲۰۰۰. ***علم‌سنجی کاسپین***. ۱ (۱). ۳۹ ـ ۳۳.
- نوروزی، علیرضا و نیلوفر صلح‌جو (۱۳۹۵). نیمرخ مجله‌های انگلیسی زبان دانشگاه تهران بر اساس معیارهای نمایه‌سازی پایگاه‌های استنادی بین‌المللی. ***کتابداری و اطلاع‌رسانی***. ۱۹ (۲): ۷۸ ـ ٤٤.
- نوروزی چاکلی، عبدالرضا و لاله صمدی، (۱۳۸۹). ارزیابی تطبیقی معیارهای ارزیابی مجله‌ها در پایگاه گزارش استنادی مجله‌های مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم فناوری و پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی. ***کتابداری و اطلاع‌رسانی***. ۱۳ (۲). ۵۷ ـ ۳۱.
- Abdkhoda, H. and Nowrozi, A. (2019). Self-referencing scale of Iranian medical English scientific journals indexed in Scopus reference index. ***Health Information Management***. 8 (5). 639-648 [In Persian].
- Ahmadi, Milad; Attapour, Hashem; Majidi, Akbar (2023). Examining the level of preparation of English scientific-research publications Technical and engineering language to be indexed in valid international reference databases. ***Journal of Academic Studies***. 3 (2). 1-20. :DOI: 10.22034/jkrs.2023.55126.1023. URL: https://jkrs.tabrizu.ac.ir/article_16393.html [In Persian].
- Ajili, F., Hajiahmadi, S,. Mohammadi, M. (2017) Websites of Iranian Scientific Journals: Investingating the Structural Content and Visual Features in Websites. ***Research on Information Science and Public Libraries***. 23 (2). 265-280. Dor: 20.1001.1.26455730.1396.23.2.7.7

- Bagherian, Najmeh (2017). Evaluation of the websites of scientific publications in the field of philosophy based on indexing indexes of international databases and citations. ***Theological Philosophical Research***. 20 (1). 196-215. DOI: 10.22091/ PFK.2018.3055.1862 [In Persian].
- Duncombe, D. (2015). How to add local journals to international databases. ***The 2nd Asian Science Editors Conference& Workshop***. August, 2015. Hanoi, Vietnam.
- ErfanManesh, M.A; Nojavan, F. (2015). ***Performance of Iran's Medical Sciences Journals Indexed in Journals Citation Report Database***. 19(63), 68-80 [In Persian].
- Gazni, A. (2022). Feasibility of improving the status of Persian language as a language of science at the international level, phase II (Part I): comparative comparison of Chinese, Spanish, German, Russian, Persian, Turkish and Arabic language scientific journals based on Scopus database, a research project, ***regional science and technology information center*** [In Persian].
- Ghazi Mirsaid, S.J.; Azadeh, F.; Gharib, M. and Nabiullahi, A. (2015). Investigation of the status of the indexing of the approved Latin journals of medical sciences of the country in the international authoritative indexes, ***Pyavard Salamat***, 11(1), 67-57 [In Persian].
- Giri R, Chand P, Sen B K (2012). Indian S&T journals in international indexing and abstracting databases: A study. ***Annals of Library and Information Studies***,59, 247-279.
- Jalalzadeh, S. (2013). the criteria for selection of magazines and the benefits of indexing in scopus and scopus, ***health image***, 4 (3), 50 - 57 [In Persian].
- Kim, K. H. (2016). Suggestion to include “journal of exercise rehabilitation” in Scopus. ***Journal of exercise rehabilitation***, 12(3), 133. Doi: 10.12965/jer.1632658.329.
- Mohammad Ismail, S.; Riahi, A. and Sohabtiha, F. (2013). Quantitative and qualitative evaluation of Iranian journals in the Scopus reference database during 2000-2012, ***Caspian Science***, 1(1), 33-39 [In Persian].
- Norouzi Chakli, A.R. and Samadi, L. (2018). Comparative evaluation of journal evaluation criteria in the journal citation report database of the regional center for the information of technological sciences and the scientific information database of academic jihad, ***Library and Information***, 13(2), 31-57 [In Persian].
- Norouzi, A,. Peacemaker, N. (2015). Profile of Tehran University's English-language journals based on indexing criteria of international citation databases. ***Library and Information Science***, 19(2): 44-78 [In Persian].
- Salehi, K. and Rahimi, H. (2006). Explaining the evaluation process of journals in the Institute of Scientific Information (ISI), ***Book Quarterly***, (66): 141-160 [In Persian].
- Samadi, L. and Mohammad Ismail, S. (2009). Investigation of the evaluation criteria of journals in reference reports of Persian publications in the Islamic countries science reference database of the regional science and technology information center. ***information research and public libraries***. 15 (1). 129-147. Doi: 20.1001.1.26455730.1388.15.1.6.8 [In Persian].
- Sedghi, SH. and Ghafari Hashjin, S. (2016). Investigation of the citation rate of

Iranian medical journals in the English language with citation criteria in WebScience. PubMed and Scopus databases. ***PIA Word of Health***, 11(4), 371-379 [In Persian].

- Shin, E., Choi, H., & Seo, T. (2015). Internationalization of Domestic Journals for Enhancing the Global Influence: An Analysis on KoreaScience Journals. ***Journal of the Korean Society for Library and Information Science***. 49(4). 159-177.
- Siami, Z., Mohammadi, M. (2023). Evaluation of the website of scientific publications in the field of educational sciences based on indexing indexes of international databases and citations. ***Research in teaching methods***. 1(1). 80-100 DOI: 10.22091/JRIM.2023.9404.1025 [In Persian].
- Solhjoo, N. and Nowrozi, A. (2015). ***Obstacles to Indexing of Tehran University's English Journals in Web-O-Science and Scopus, Collection of Articles of the Conference of Scientific Publications of the Country***. Tehran: Kitabdar Publishing, p. 1 85-200 [In Persian].
- Taufiqurrochman, R., & Nur Suci, D. (2016). Internationalization of academic journal in UIN Maulana Malik Ibrahim Malang: Accessability, credibility, prestige.) ***Research Report*** (Retrieved from URL: http://repository.uin-malang.ac.id/755/
- Testa, J. (2009). The Thomson Reuters journal selection process. ***Transnational Corporations Review***. 1(4). 59-66.
- URL: http://publij.ir/article-1-1642-fa.html [In Persian].
- Winarko, B., Abrizah, A., & Tahira, M. (2016). An assessment of quality, trustworthiness and usability of Indonesian agricultural science journals: stated preference versus revealed preference study. ***Scientometrics***. 952(9), 921-356.